

Fragment del díptic EL JOC DE PILOTA, elaborat per l'Associació Modernistes de Carcaixent, per a la IX Fira Modernista de Carcaixent, dedicada als esports.

Pilotaris i pilots de Carcaixent

Dues famílies de Carcaixent estan profundament vinculades a la pilota valenciana: la família Ribera com a pilotaris i gestors de trinquets i la família Álvarez com a artesans de pilotes.

La saga de la família Ribera

El primer representant de la saga dels Ribera va ser Alfonso Ribera Vidal. Nascut a Guadassuar, es va instal·lar a Carcaixent amb la seua dona i el seu fill major, en veure la gran possibilitat de treball que ofería la nostra població en aquells anys. Era constructor i va ser ell qui va construir el trinet de Carcaixent, inaugurat el 20 de gener de 1948. Però abans d'instal·lar-se a Carcaixent, a més de constructor Alfonso era trinetter i gestionava el trinet de Guadassuar. El tercer fill d'Alfonso, José Ribera Barberà, va néixer a Carcaixent en 1952 i va ser un gran pilotari. Era conegut al món de la pilota pel seu cognom, Ribera. Amb 17 anys ja va guanyar un campionat juvenil en la modalitat d'escala i corda.

La modalitat d'escala i corda va ser la practicada, quasi exclusivament, en el trinet de Carcaixent, a diferència, per exemple, del trinet de Castelló en el qual es jugava habitualment al raspall.

Malauradament, la trajectòria de Ribera es va truncar quan, en tornar de jugar una partida, va tindre un greu accident de trànsit, a conseqüència del qual va perdre la vista. Però el seu fill, Daniel Ribera, va seguir els seus passos en el món de la pilota i va ser pilotari, després d'haver passat per l'institut.

Daniel va arribar a guanyar un campionat Bancaixa. En deixar de ser pilotari es va fer trinetter i va ser cofundador de l'empresa Valnet. Després d'uns anys, Valnet es dissol i actualment Daniel Ribera, junt amb Daniel Ribera fill, segueix en el món de la pilota, gestionant diversos trinquets de la província de València i de la província d'Alacant.

La saga de la família Álvarez

Els germans José Enrique Arbona Álvarez i M.Carmen Arbona Álvarez són la tercera generació d'una família d'artesans de la pilota de vaqueta. El seu iaio per part de mare, Enrique Álvarez Puig, treballava com a sabater. Però les sabates manufacturades deixaren de tindre venda per la industrialització del sector i el iaio Enrique va haver d'adaptar-se per poder subsistir. Va pensar a fer pilotes de vaqueta per tal de seguir treballant amb el material que ja coneixia. Per assabentar-se de com estaven fetes les pilotes, en va desfer algunes i així va començar, l'any 1922 a confeccionar-ne. El seu fill, Enrique Álvarez Martínez, va seguir en l'ofici i va dedicar grans esforços a perfeccionar-ne la fabricació. Era un home molt metòdic i perfeccionista. Enrique Álvarez Martínez no va tindre fills però els nebots José Enrique i M.Carmen vivien a la mateixa escala i des de menuts pujaven al taller de son tio i veien com feia les pilotes. En acabar l'institut, José Enrique tenia clar que volia continuar els estudis, però també volia fer pilotes, així que va compaginar les dues activitats fins que es va llicenciar en psicologia. A M. Carmen li agrada molt treballar amb les mans, així que en acabar segon de l'ESO va decidir dedicar-se a fer pilotes.

Hui en dia les pilotes de vaqueta dels Álvarez són les de més prestigi en el sector, per la qual cosa tenen un lloc al Museu de la Pilota del Genovés. Els germans Álvarez diuen que en el procés d'elaboració de les seues pilotes no hi ha cap secret, llevat de la bona qualitat dels materials emprats, l'esfoç i meticulositat amb què treballen, i també un grapat de paciència.

Bibliografia

Tallers de Cultura Popular Valenciana. 3 Joc de Pilota. Vicent Molines Vives, Ferran Luque Agües i Sebastià Giner Muñoz. Edicions 96, 2009

El Joc de Pilota Valenciana. Frederic Llopis i Bauset. Carena Editors. València, 1999.

La revolució va de bo! La modernització de la pilota valenciana. Paco Cerdà i Purificació Mascarell, Universitat de València, 2009.

Vocabulari del joc de pilota. Gabriel Garcia i Frasset, Frederic Llopis i Bauset. Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. València, 1991.

Dones i pilota. Esports, cultura i igualtat. Helena Paricio i Víctor Agulló. Edicions del Bullent, 2023.